

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

***SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2004***

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

Zdravé životné podmienky a pracovné podmienky sa utvárajú a zabezpečujú starostlivosťou o ovzdušie, vodu, pôdu a ostatné zložky životného prostredia...

*§ 13a zákona NR SR č. 272/1994 Z.z.
o ochrane zdravia ľudí
v znení neskorších predpisov*

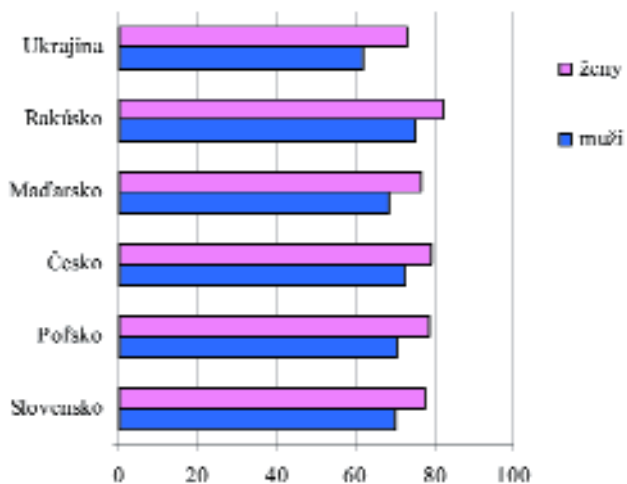
● ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA

Stredná dĺžka života pri narodení

Stredná dĺžka života pri narodení (nádej na dožitie) dosiahla v roku 2004 u mužov hodnotu 70,3 roka a prvýkrát sa v histórii úmrtnostných pomerov v SR dostala cez hranicu 70 rokov. U žien sa hodnota ukazovateľa zvýšila na 77,8 roka. Stredná dĺžka života pri narodení je vo všeobecnosti v členských krajinách EÚ vyššia u žien ako u mužov v priemere o 6 rokov. Vďaka mierne pozitívnemu trendu sa Slovensko dostalo pred Ukrajinu a Maďarsko, pohybuje sa na úrovni Poľska, naďalej však zaostáva za krajinami ako sú napr. Česko a Rakúsko.

Priemerný vek žijúcich obyvateľov sa oproti roku 2003 zvýšil a dosiahol u mužov 35,5 a u žien 38,7 rokov.

Graf 212. Porovnanie strednej dĺžky života pri narodení vo vybraných štátoch (2003)

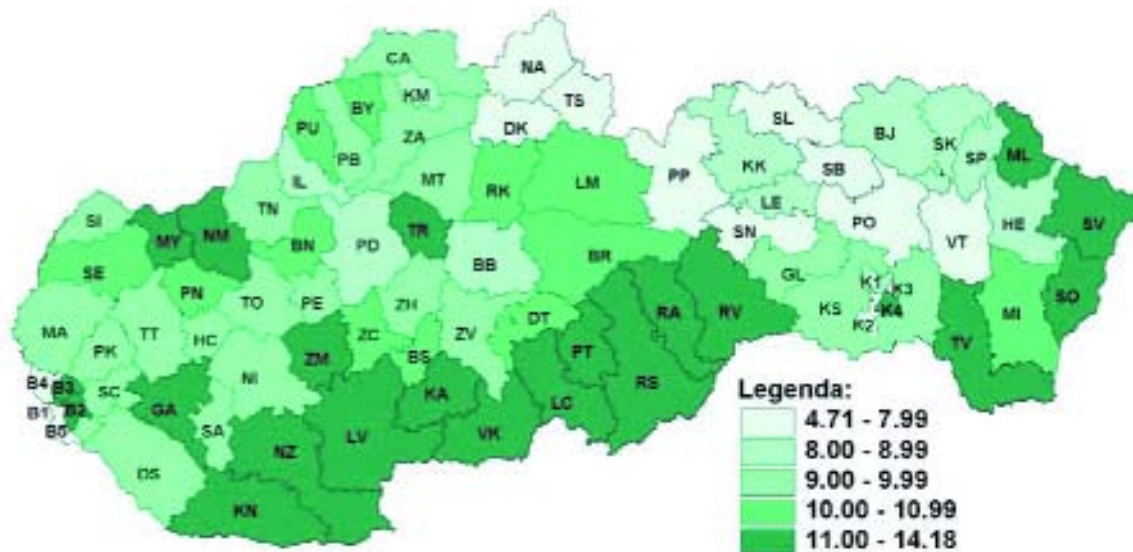
Zdroj: WHO

Chorobnosť a úmrtnosť

V roku 2004 zomrelo v SR 27 304 mužov a 24 548 žien, čo predstavuje pokles úmrtí u mužov o 398 a nárast u žien o 20 prípadov oproti roku 2003.

Mapa 21. Počet zomretých na 1 000 obyvateľov podľa okresov v roku 2004

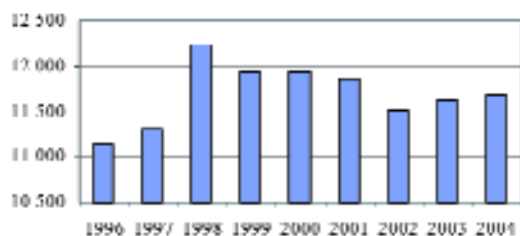

Zdroj: ŠÚ SR

Najvyššia úmrtnosť obyvateľstva u mužov aj u žien je dlhodobo na **choroby obehovej sústavy**, keď v roku 2004 zomrelo na túto príčinu 28 128 osôb, čo predstavuje u mužov 47,9 % a u žien 61,3 %. Najviac úmrtí pripadá na akútny infarkt myokardu a na cievne ochorenia mozgu. Druhou najčastejšou príčinou úmrtí obyvateľstva v prípade obidvoch pohlaví sú naďalej **nádory**, keď v roku 2004 zomrelo na uvedené choroby 11 676 osôb, čo predstavuje 24,9 % u mužov a 19,8 % u žien. Na tretie miesto sa u mužov dostala **úmrtnosť v dôsledku poranení a otráv** (8,8 %) s úmrtnosťou u mužov takmer 4 krát vyššou ako u žien. Tretie miesto u žien predstavujú **choroby dýchacej sústavy** (5,1 %).

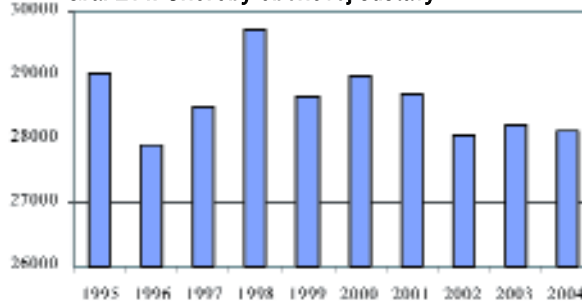
Základné faktory ovplyvňujúce úmrtnosť obyvateľov SR

Graf 213. Nádorové ochorenia

Zdroj: ŠÚ SR

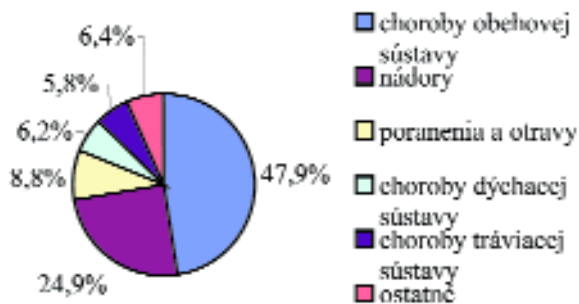
Graf 214. Choroby obehovej sústavy

Zdroj: ŠÚ SR

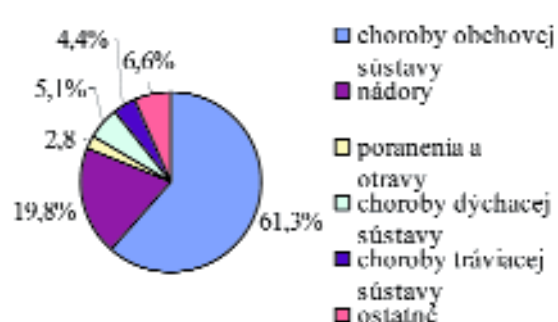
Štruktúra príčin smrti v roku 2004 (%)

Graf 215. Muži

Zdroj: ŠÚ SR

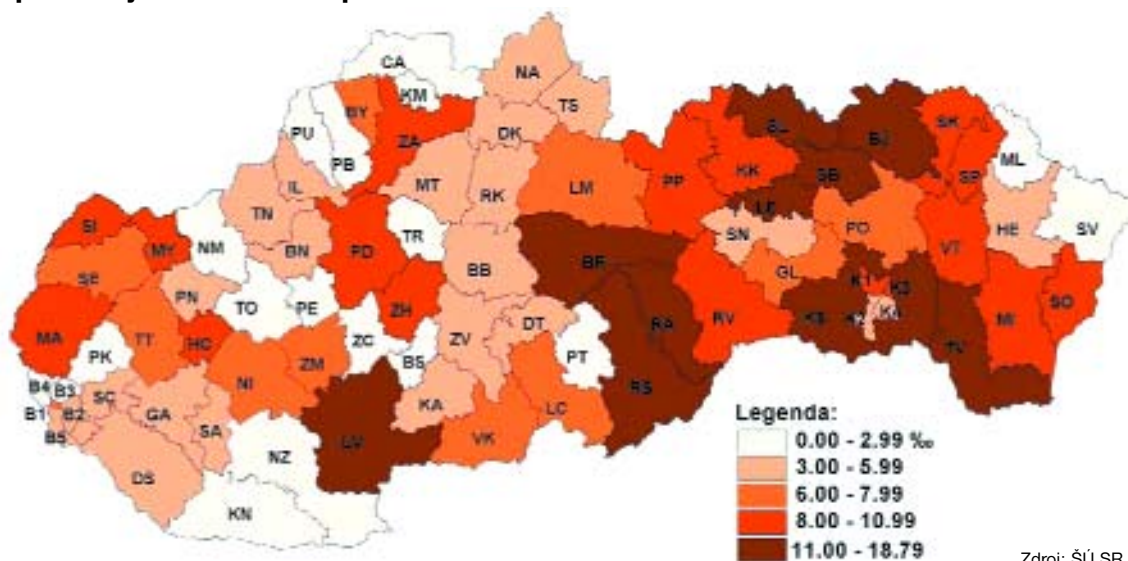
Graf 216. Ženy

Zdroj: ŠÚ SR

Pozitívne je potrebné hodnotiť dojčenskú a novorodeneckú úmrtnosť. **Dojčenská úmrtnosť** oproti roku 2003 poklesla a dosiahla v roku 2004 hodnotu 6,8 promile. V prípade **novorodeneckej úmrtnosti** bol zaznamenaný pokles z 4,5 v roku 2003 na 3,9 promile v roku 2004.

Mapa 22. Dojčenská úmrtnosť podľa okresov v roku 2004

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 174. Zdravie obyvateľstva - vybrané ukazovatele

Ukazovateľ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Stredná dĺžka života pri narodení										
• Muži	68,4	68,8	68,9	68,6	68,95	69,15	69,51	69,77	69,76	70,29
• Ženy	76,3	76,6	76,7	76,8	77,03	77,23	77,54	77,57	77,62	77,82
Živonarodení/1 000 obyvateľov	11,5	11,2	11,0	10,7	10,4	10,2	9,5	9,5	9,6	10,0
Zomretých do 1 roka/1 000 živonarodených	11,0	10,2	8,7	8,8	8,3	8,6	6,2	7,6	7,8	6,8
Novorodenecká úmrtnosť	7,9	6,9	5,4	5,4	5,1	5,4	4,1	4,7	4,5	3,9
Počet zomretých	52 686	51 236	52 124	53 156	52 402	52 724	51 980	51 532	52 230	51 852
Zomretí na 1 000 obyvateľov	9,8	9,5	9,7	9,9	9,7	9,9	9,7	9,6	9,7	9,6

Zdroj: ŠÚ SR

V dňoch 23 - 25. júna 2004 sa v Budapešti konala Štvrtá Konferencia ministrov životného prostredia a zdravia, ktorá sa orientovala na prediskutovanie a prijatie dvoch základných dokumentov:

- **Deklaráciu ministrov**
- **Akčného plánu Európy pre životné prostredie a zdravie detí** (*Children's Environmental and Health Action Plan for Europe - CEHAPE*)

Preambula Deklarácie ministrov obsahuje zhrnutie pokroku dosiahnutého od Londýnskej konferencie a poukazuje na súčasné a vynárajúce sa problémy v životnom prostredí a nové nebezpečenstvá vyplývajúce z nich pre zdravie. Ministri boli vyzvaní prijať záväzky v oblasti hodnotenia klimatických zmien a vplyvu týchto zmien na verejné zdravie, obnoviť už prijaté záväzky v oblasti chemických látok, rozvinúť politiku pre zdravé bývanie a posilniť úsilie na zredukovanie zdravotných rizík z energetickej produkcie. Časť Deklarácie zameraná na tvorbu sektorových politík na podporu zdravia a životného prostredia obsahuje dva hlavné okruhy: harmonizovanie Informačného systému pre životné prostredie a zdravie (EHIS) v členských krajinách európskeho regiónu a využívanie princípu "predbežnej opatrnosti" s cieľom chrániť zdravie pred rizikovými faktormi zo životného prostredia s osobitným dôrazom na ochranu zdravia detí. Samostatná časť Deklarácie je venovaná CEHAPE-u, ktorý boli ministri vyzvaní implementovať do národných akčných plánov. V SR budú jeho najvýznamnejšie výstupy implementované do **Akčného plánu pre prostredie a zdravie obyvateľstva Slovenskej republiky** (APPZ II) schváleného vládou SR v roku 2000, v rámci jeho aktualizácie v roku 2005.